

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Dane, informacje i ujawnienia związane ze zrównoważonym rozwojem z perspektywy instytucji finansowych

Czy możliwe jest stworzenie jednolitego formularza/ankiety dla klientów banków mimo rozporozszonych wymogów regulacyjnych?

,Trzeci Krajowy Okrągły Stół dotyczący Finansowania Efektywności Energetycznej, 29.06.2023

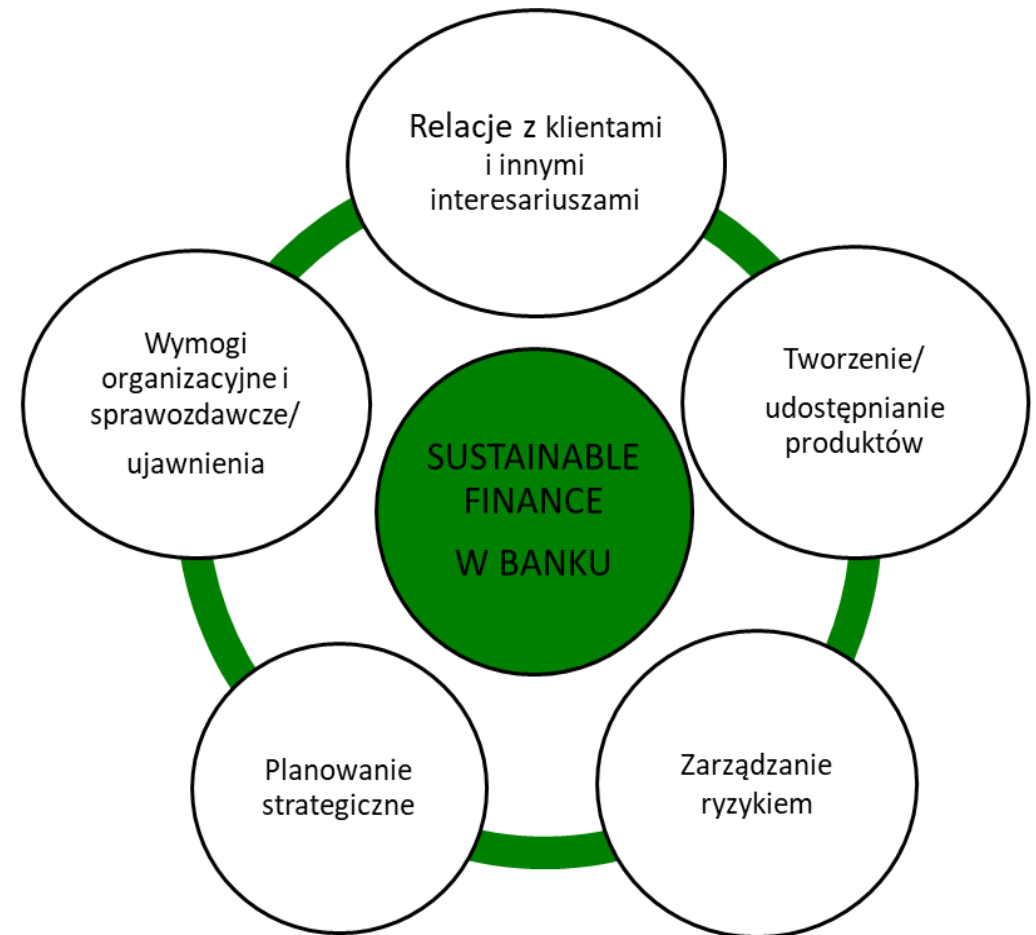
Zrównoważone finanse – ramy prawne

- W celu realizacji założeń zrównoważonych finansów do prawa UE wprowadzono szereg odniesień do czynników ESG w istniejących aktach prawa oraz stworzono nowe akty wprost regulujące to zagadnienie.
- Regulacja ma charakter fragmentaryczny – występuje w różnych aktach w odniesieniu do różnych zakresów podmiotowych, przedmiotowych i aspektów regulacyjnych.
- Wprowadzane przepisy mają na celu zobowiązanie instytucji finansowych do:
  - oceny wpływu własnej działalności na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju,
  - uwzględniania czynników ESG (pozytywnego wpływu działalności/produktu na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju) w przygotowywanych i oferowanych produktach,
  - uwzględniania ryzyk ESG (negatywnego wpływu czynników ESG na działalność) w prowadzonej działalności,
  - ujawniania szeregu informacji dotyczącej powiązania działalności instytucji finansowej z czynnikami ESG.
  - Uwzględniania czynników zrównoważonego rozwoju w usługach inwestycyjnych

Zrównoważone finanse – ramy prawne

- W obrocie prawnym obecnie zidentyfikowano ponad 20 dyrektyw i rozporządzeń oraz projektów aktów, które odnoszą się do zrównoważonego rozwoju i wpływają na działalność banków.
- Legislacja z obszaru zrównoważonego finansowania dotyczy wielu obszarów działalności banków:
  - zrównoważonych inwestycji,
  - zarządzania ryzykiem ESG,
  - uwzględniania czynników ESG w działalności kredytowej,
  - uwzględniania czynników ESG w udostępnianych produktach finansowych, w udzielanych poradach inwestycyjnych,
  - wykorzystywania „środowiskowych” wskaźników referencyjnych i ratingów ESG,
  - ujawniania informacji o wpływie działalności banku na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju,
  - relacji z klientami, partnerami biznesowymi i akcjonariuszami.
- Kluczowe i wiodące akty ustanawiające „zrównoważone finanse” to Taksonomia i SFDR

- Taksonomia jest jednym z elementów *sustainable finance* o kluczowym znaczeniu, bo tworzy system klasyfikacji/oceny działalności gospodarczych wobec celów zrównoważonego rozwoju;
- Rozporządzenie ustanawia ramy do oceny czy dana działalność gospodarcza jest zrównoważona środowiskowo (każda działalność, nie tylko instytucji finansowej);
- Ustalenie czy dana działalność jest zrównoważona środowiskowo jest niezbędne do tego, żeby określić w jakim stopniu dana **inwestycja jest zrównoważona środowiskowo**;
- W praktyce oznacza to, że żadna inwestycja/produkt finansowy nie będzie mógł być określony mianem zrównoważonego środowiskowo, jeśli w ramach tej inwestycji nie jest finansowana co najmniej jedną działalność gospodarcza zrównoważona środowiskowo;
- Taksonomia przewiduje także obowiązek ujawniania poziomu powiązania działalności danego przedsiębiorstwa z działalnością zrównoważoną środowiskowo.

Taksonomia – Green Asset Ratio

- Art. 8 Rozporządzenia ustanawiającego Taksonomię nakłada na przedsiębiorstwa zobowiązane do publikacji oświadczeń niefinansowych (w praktyce zasadnicza część banków w Polsce) obowiązek ujawniania w jaki sposób i w jakim stopniu działalność danego przedsiębiorstwa jest związana z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo.
- W przypadku banków ujawnianie to ma następować przez pokazywanie GAR – green asset ratio – współczynnik zieloności aktywów.
- GAR jest wskaźnikiem, który pokazuje jaka część aktywów banku jest powiązana z działalnością gospodarczą kwalifikowaną jako zrównoważona środowiskowo.
- Specyfika działalności banku wymaga pozyskania informacji o tym jaką działalność prowadzą klienci banków i czy ta działalność jest kwalifikowana jako zrównoważona środowiskowo, jakie projekty będą finansowane przez środki udostępnione przez bank i jaki jest ich wpływ na środowisko, jaki jest cel danej inwestycji. Ujawnienia GAR obejmują także m.in. Detaliczne ekspozycje związane z kredytami hipotecznymi.
- Powiązanie ujawnień GAR z obowiązkami ujawnień oświadczeń niefinansowych powoduje, że banki muszą pozyskać także informację czy ich klienci są zobowiązani do publikowania oświadczeń niefinansowych.
- Ujawnienia, o których mowa w art. 8 Rozporządzenia ustanawiającego Taksonomię zakładają raportowanie w cyklach rocznych – za zakończony rok obrotowy, co w konsekwencji oznacza, że banki powinny wprowadzić mechanizm ciągłego monitorowania aktywów i ich oznaczania zgodnie z kryteriami Taksonomii

Taksonomia – wpływ na relacje z klientami

- Ujawnienia GAR jest jednym z aspektów wdrażania Taksonomii w bankach. Drugą kwestią jest tworzenie różnych produktów i usług finansowych, które będą finansować cel spełniający kryteria ustanowione w Taksonomii.
- Aby przygotować taki produkt należy uwzględnić kryteria taksonomiczne (TKK), a także pozyskać odpowiednie informacje od klientów korzystających (aplikujących) o dany produkt finansowy. Tutaj należy zwrócić uwagę, że w przypadku klientów detalicznych nie będzie można posiłkować się wiedzą z oświadczeń niefinansowych (te publikuje tylko określony krąg przedsiębiorstw), więc informacje będą musiały być pozyskiwane bezpośrednio od klientów.
- Dla określenia czy dany produkt kwalifikuje się do Taksonomii (a w konsekwencji będzie mógł być wykazany w GAR) wymagany będzie pozyskanie od klienta konkretnych informacji, np. potwierdzenia osiągnięcia celu środowiskowego.
- Kolejne projekty aktów prawa przewidują dalsze powiązanie kryteriów określonych w Taksonomii z kolejnymi produktami finansowymi i instrumentami finansowymi, np. tworzony jest Europejski Standard Zielonych Obligacji (mierzenie zieloności będzie dokonywane przez odniesienie do Taksonomii).

SFDR

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (SFDR) – wprowadza obowiązki wobec określonego kręgu uczestników rynku finansowego, którzy udostępniają produkty finansowe (o charakterze inwestycyjnym).
- SFDR wprowadza dodatkowe obowiązki ujawnień na etapie przedkontraktowym i okresowych ujawnień w przypadku udostępniania zrównoważonych inwestycji (w przygotowywaniu jest akt delegowany, który określi szczegółowy wzór ujawnień wraz z kilkudziesięcioma wskaźnikami, które będą musiały być ujawniane, np. poziom emisji CO2 danej inwestycji, czy energochłonność inwestycji lub wpływ na bioróżnorodność).
- SFDR wprowadza definicję zrównoważonych inwestycji i ich kategorie (tzw. jasne i ciemno zielone produkty).
- SFDR wprowadza regułę *double materiality* – z jednej strony należy poinformować klientów o tym czy i jak czynniki środowiskowe, społeczne lub związane z zarządzaniem – jeżeli wystąpią – mogłyby mieć, rzeczywisty lub potencjalny, istotny negatywny wpływ na wartość inwestycji z drugiej strony należy przedstawić informację o tym jak dana inwestycja wpływa na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju.
- Każdy bank świadczący usługę zarządzania portfelem lub doradztwo inwestycyjne musi wypełniać obowiązki nałożone przez SFDR.
- Dodatkowo w minionym roku wprowadzono zmiany w regulacjach odnoszących się do zasad obrotu instrumentami finansowymi oraz dystrybucją ubezpieczeń, w konsekwencji w procesie oferowania czy doradztwa inwestycyjnego należy uwzględniać preferencje klientów w zakresie zrównoważonego rozwoju.

INNE OBSZARY PRAWNE GDZIE POJAWIA SIĘ WĄTKI ESG

- CRR – kwestia zarządzania ryzykiem ESG i dokonywania dodatkowych ujawnień (w ramach III filaru CRR)
- MIFID II, UCITS, AIFMD, IDD, Solvency II – włączanie czynników i preferencji dot. zrównoważonego rozwoju do oferowanych produktów i wydawanych rekomendacji inwestycyjnych.
- EU Green Bond Standard – ogólnoeuropejski, wiążący prawnie standard dokonywania emisji zielonych obligacji.
- Zielona sekurytyzacja – zmiany w rozporządzeniu 2017/ 2402 w celu uwzględniania czynników ESG w procesach sekurytyzacji
- Zmiana rozporządzenia BMR przez wprowadzenie dwóch specjalnych indeksów ESG (unijny wskaźnik referencyjny transformacji klimatycznej, unijny wskaźnik referencyjny dostosowany do porozumienia paryskiego)

Wyzwania dla sektora bankowego

1

FRAGMENTARYZACJA REGULACJI

Nie ma jednego aktu regulującego zrównoważone finanse. Jest ich wiele i mają różną specyfikę prawną (niektóre z nich to dyrektywy wymagające implementacji, a inne to rozporządzenia). Każdy z aktów ma swój określony zakres przedmiotowy i podmiotowy oraz wprowadza autonomiczne definicje (np. nie ma pełnej spójności między definicją produktu finansowego z SFDR a instrumentu finansowego z MIFID II), niemniej jednak akty te są ze sobą powiązane. Z tego względu niezwykle trudnym jest prawidłowe zidentyfikowanie pełnego zakresu obowiązków i ich prawidłowej interpretacji. Dodatkowo akty delegowane i wykonawcze umożliwiające wykonywanie rozporządzeń są wydawane z istotnym opóźnieniem co wpływa na niepewność prawną i ryzyko regulacyjne. Wreszcie nie daje to odpowiedniego czasu na przygotowanie i wdrożenie.

2

DOSTĘPNOŚĆ DANYCH

Cała legislacja odnosząca się do zrównoważonych finansów ma charakter pionierskich rozwiązań. Odnosi się do wysokowyspecjalizowanych zagadnień (jak np. mierzenie śladu węglowego) i wymaga specjalistycznej eksperckiej wiedzy. Legislacja wprowadza szereg nowych, wcześniej nieistniejących obowiązków raportowych. Instytucje finansowe muszą mierzyć i definiować wskaźniki, których wcześniej nie opracowywały. Większość wskaźników instytucji finansowych stanowi pochodną sytuacji/aktywności i wpływu na środowisko klientów instytucji finansowych. Na chwilę obecną nie ma żadnych dostępnych zbiorów danych ESG, które można wykorzystać do realizacji tych obowiązków, więc banki mierzą się z ogromnym wyzwaniem braku dostępności potrzebnych danych.

3

RELACJE Z KLIENTAMI

Specyfika działalności banków determinuje ścisły związek ujawnień dokonywanych przez banki z ujawnieniami dokonywanymi przez klientów banków. Świadomość kwestii ESG rozwija się stosunkowo powoli wśród klientów banków. To stanowi ogromne wyzwanie w obszarze kształtowania relacji z klientami i ustalenia procesu pozyskiwania odpowiednich danych ESG od klientów.

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

Związek Banków Polskich

Ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

Norbert Jeziolowicz

Dyrektor Zespołu Bankowości
Detalicznej i Rynków Finansowych

www.zbp.pl